የአዲስ አበባ ንግድ እና የዘርፍ ማህበራት የግልግል ተቋም

የግልግል ደንብ

ማውጫ

ገፅ

መ ቅ ት ም-- I
ተቋማዊ መዃቅር-- II
የግልግል ተቋም ጉባኤ--- III
የግልግል ተቋሙ ጽ/ቤት-- IV

I. ጠቅላላ ድንጋጌዎች፤-- 1
አንቀጽ 1. ደንቡን የማውጣት ስልጣን -- 1
አንቀጽ 2. ስ□ሜ--- 1
አንቀጽ 3. ትር□ሜዎች--- 1
አንቀጽ 4. የውል ክርክርን ለግልግል ማቅረብ-------------------------------- 2
አንቀጽ 5. ቴ□□ዊ □ፅልፅል ተፅባር--- 2

II የግልግል ሂደቱን ስለመጀመር-- 2

አንቀጽ 6. የግልግል አገልግሎት ስለመጠየቅ---------------------------------- 2
አንቀጽ 7. የአመልካች መጠየቂያ ፅሑፍ--------------------------------------- 3
አንቀጽ 8. የመከላከያና የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻ---------------------------- 4
አንቀጽ 9. የክስ ማመልከቻ □□ም የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻን ስለማሻሻል------ 5

III. የግልግል ችሎቱ ስብጥር -- 5

አንቀጽ 10. የግልግል ዳኞች ቁጥርና አሰያየም ------------------------------ 5
አንቀጽ 11. የግልግል ዳኞች ዜግነት -- 6
አንቀጽ 12. □ፅልፅል □ኛን ሹመት ስለማፅደቅ--------------------------------- 6
አንቀጽ 13. የግልግል ዳኞች ገለልተኛነትና ነፃነት------------------------------ 6
አንቀጽ 14. □ፅልፅል □ኛን አልቀበልም ማለት--------------------------------- 7
አንቀጽ 15. የዳኞች መነሳትና መተካት--- 7
አንቀጽ 16. ቴ□□ዊ □አፎይታ እርምጃዎች-- 8

IV. የግልግል ሥርዓት-- 9

አንቀጽ 17. ጧቅላላ -- 9
አንቀጽ 18. የማመሳከሪያ ነጥቦች-- 10
አንቀጽ 19. ግልግል የሚካሄድበት ቦ□ -- 11
አንቀጽ 20. ግልግሉ የሚካሄድበት ቋንቋ -- 11
አንቀጽ 21. የጉዳዩን ፍሬ ነገር ስለመመስረት-------------------------------------- 11
አንቀጽ 22. ስለመስማት ስነ-ሥርዓት-- 12
አንቀጽ 23. ስነ-ስርዓቱን ስለመጨረስ-- 13
አንቀጽ 24. □ቷ□ ቱ□ብ-- 13
አንቀጽ 25. አወሳሰን --- 13
አንቀጽ 26. የውሳኔው ይዘትና ውጤት--- 14
አንቀጽ 27. ተጧቃሽ ህፅ እና ከስምምነት ውጪ ያሉ ህጐች ተጠቃሽ የሚደረጉበት ሁኔታ----------- 14
አንቀጽ 28. ስምምነት ወይም ሌሎች የማብቂያ መንስዔዎች----------------------------- 15
አንቀጽ 29. የውሳኔ አተረጓጉም--15
አንቀጽ 30. የውሳኔ ማስተካከያ---15
አንቀጽ 31. ተጨማሪ ውሳኔ--16

VI. የግልግል ወጪዎች--16

አንቀጽ 32. □ፅልፅል □ጪዎች--16
አንቀጽ 33. የግልግል ወጪውን ስለመወሰን ---17
አንቀጽ 34. የግልግል ዳኞች ክፍያ--18
አንቀጽ 35. የግልግሉን ወጪ በቅድሚ□ ስለመ□□ል-------------------------------18
አንቀጽ 36 የመሸጋገሪያ ድንጋጌ---18
አንቀጽ 37 የማጠቃለያ ድንጋጌ--18
አንቀጽ 38 ደንቡ በሥራ ላይ የሚውልበት ቀን--19

አባሪ 1--**20**

አባሪ 2--**21**

አባሪ 3--**22**

አባሪ 4--**23**

<u>የአዲስ አበባ ንግድ እና የዘርፍ ማህበራት የግልግል ተቋም</u>

<u>የግልግል ደንብ</u>

<u>ማውጫ</u>

ገፅ

መ ቅ ት ም-- I
ተቋማዊ መዃቅር--- II
የግልግል ተቋም ጉባኤ-- III
የግልግል ተቋሙ ጽ/ቤት-- IV

I. <u>ጠቅላላ ድንጋጌዎች</u>፤ --- 1
አንቀጽ 1. **ደንቡን የማውጣት ስልጣን** -- 1
አንቀጽ 2. ስ□ሜ--- 1
አንቀጽ 3. ትር□ሜዎች-- 1
አንቀጽ 4. የውል ክርክርን ለግልግል ማቅረብ--- 2
አንቀጽ 5. ቂ□□ዊ □ፅልፅል ተፅባር-- 2

II የግልግል ሂደቱን ስለመጀመር-- 2

አንቀጽ 6. የግልግል አገልግሎት ስለመጠየቅ--------------------------------------- 2
አንቀጽ 7. የአመልካች መጠየቂያ ፅሑፍ-- 3
አንቀጽ 8. የመከላከያና የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻ------------------------------- 4
አንቀጽ 9. የክስ ማመልከቻ □□ም የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻን ስለማሻሻል------ 5

III. የግልግል ችሎቱ ስብጥር -- 5

አንቀጽ 10. የግልግል ዳኞች ቁጥርና አሰያየም -------------------------------- 5
አንቀጽ 11. የግልግል ዳኞች ዜግነት -- 6

አንቀጽ 12. □ፅልፅል □ኛን ሹመት ስለማፅደቅ---- 6
አንቀጽ 13. የግልግል ዳኞች ገለልተኛነትና ነፃነት---- 6
አንቀጽ 14. □ፅልፅል □ኛን አልቀበልም ማለት---- 7
አንቀጽ 15. የዳኞች መነሳትና መተካት---- 7
አንቀጽ 16. ቴ□□ዊ □እፎይታ እርምጃዎች---- 8

IV. የግልግል ሥርዓት---- 9

አንቀጽ 17. ቷቅላላ ---- 9
አንቀጽ 18. የማመሳከሪያ ነጥቦች---- 10
አንቀጽ 19. ግልግል የሚካሄድበት ቦ□ ---- 11
አንቀጽ 20. ግልግሉ የሚካሄድበት ቋንቋ ---- 11
አንቀጽ 21. የጉዳዩን ፍሬ ነገር ስለመመስረት---- 11
አንቀጽ 22. ስለመስማት ስነ-ሥርዓት---- 12
አንቀጽ 23. ስነ-ስርዓቱን ስለመጨረስ---- 13
አንቀጽ 24. □ቷ□ ቶ□ብ---- 13
አንቀጽ 25. አወሳሰን ---- 13
አንቀጽ 26. የውሳኔው ይዘትና ውጤት---- 14
አንቀጽ 27. ተቷቃሽ ህፅ እና ከስምምነት ውጪ ያሉ ህጎች ተጠቃሽ የሚደረጉበት ሁኔታ---- *14*
አንቀጽ 28. ስምምነት ወይም ሌሎች የማብቂያ መንስዔዎች---- 15
አንቀጽ 29. የውሳኔ አተረጓጎም----15
አንቀጽ 30. የውሳኔ ማስተካከያ----15
አንቀጽ 31. ተጨማሪ ውሳኔ----16

VI. የግልግል ወጪዎች----16

አንቀጽ 32. የግልግል ወጪዎች----16
አንቀጽ 33. የግልግል ወጪውን ስለመወሰን ----17
አንቀጽ 34. የግልግል ዳኞች ክፍያ----18
አንቀጽ 35. የግልግሉን ወጪ በቅድሚያ ስለመክፈል----18
አንቀጽ 36 የመሸጋገሪያ ድንጋጌ----18
አንቀጽ 37 የማጠቃለያ ድንጋጌ----18
አንቀጽ 38 ደንቡ በሥራ ላይ የሚውልበት ቀን----19

አባሪ 1 የግልግል ዳኞች የክፍያ ሰንጠረዥ**----20**

አባሪ 2 የአስተዳደራዊ አገልግሎት ክፍያ ሰንጠረዥ**----21**

አባሪ 3 ልዩ ልዩ ክፍያዎች**----22**

አባሪ 4- የግልግል ዳኝነት የእሺታ ማረጋገጫ እና የገለልተኝነት መግለጫ**----23**

I. ጠቅላላ ድንጋጌዎች፤

አንቀጽ 1. ደንቡን የማውጣት ስልጣን

የአዲስ አበባ ንግድ እና የዘርፍ ማህበራት በንግድ እና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 341/1995 ለጉባኤው በአንቀፅ 8(1)(ሠ) እና (2) በተሰጠው ስልጣን እና ይህንኑ ሥልጣኑን በውክልና ለዲሬክተሮች ቦርድ በሰጠው መሰረት ይህንን የግልግል ደንብ አውጥቷል፡፡

አንቀጽ 2. ስ□ሜ

ይህ ደንብ «የአዲስ አበባ ንግድና ዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል::

አንቀጽ 3. ትር□ሜዎች

3.1 በአገልግሎት ላይ የዋሉበት ш□ት □ተለየ ትርጉም ካላሰጣቸው በስተቀር በ□ህ የግልግል ደንብ

3.1.1 «ምክር ቤት» ማለት የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት ወይም ከዚህ በታች «አአንዘማም» ተብሎ የሚጠቀሰው ማለት ነው::

3.1.2 «ተቋም» ማለት የአዲስ አበባ ንግድና ዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ተቋም ማለት ነው::

3.1.3 «□ፅልፅል □ኛ» ማለት ያለመግባባት በመካከላቸው የተፈጠረ ባለጉዳዮች □ለመፅባባታቸውን እንዲፈተላቸው የሚሾሙት ባለሙያ ማለት ነው::

3.1.4 «ቴ□□ዊ □እ□□ታ □ሳኔ» ማለት ለግልግል የቀረበው ጉዳይ ስረ-ነገር እስኪወሰን ድረስ የግልግል ችሎት ከባለጉዳዮቹ አንዳቸው በሚያቀርቡት □ሳኔዎች ሲሆኑ እንደ □እፅት እና የመሳሰሉትን ይጨምራል::

3.1.5 «የግልግል ችሎት» ማለት በአንድ ወይም ከአንድ በላይ ገላጋዮችን ያካተተ ለፅልፅል □ቀረበውን ያለመግባባት አይቶ ውሳኔ የሚሰጥ ነው፡፡

3.1.6 «ደንብ» ማለት የአዲስ አበባ ንግድና ዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ደንብ ማለት ነው::

3.1.7 «□□ሬ□ተር» ማለት የግልግል ተቋሙ ዳይሬክተር ማለት ነው፡፡

3.1.8 «የአሰራር መሀርሃ ግብር » ማለት የግለግል ችሎቱ ያለመግባባቱን አይቶ ውሳኔ ለመስጠት የሚከተላቸውን አሰራሮች የሚያሳይ ዝርዝር □ቅት ማለት ነው::

3.1.9 «ጽ/ቤት» ማለት የተቋሙ ሰራተኞች ማለት ነው::

3.2. በዚህ ደንብ በግልፅ ተለይቶ ካልተገለፀ በስተቀር በተባክት ጾታ□ □ተ□ረቶ ማጣቀሻዎች ለ ክንስት ጾታም □ያለፅላሉ::

አንቀጽ 4. <u>የውል ክርክርን ለግልግል ማቅረብ</u>፤

ተዋዋይ ወገኖች ውላቸውን በሚመለከት ለሚነሱ ማናቸውም አለመግባባቶችና ክርክሮች በአአንዘማም ቤት የግልግል ተቋም የግልግል ደንብ ውሳኔ እንዲያገኝ በፅሁፋቸው ሲስማሙ በ□ሁ መሠረት እነዚህ አለመግባባቶች በተቋሙ የግልግል ደንብ ውሳኔ ይሰጣቸዋል::

ተዋዋይ ወገኖች ሌላ ካልተስማሙ በስተቀር ለግልግል ተፈፃሚ የሚሆነው ደንብ የግልግል ስርዓቱ በተጀመረበት ወቅት ተግባራዊ የሆነው ነው::

አንቀጽ 5. <u>ቷ□□ዊ □ፅልፅል ተፅባር</u>

5.1 ተቋሙ ከተዋዋይ ወገኖች ለአንዱ በራሳቸው ጊዜያዊ የግልግል ተግባር ለማካሄድ የተቋሙን አገልግሎት በጠየቁ ጊዜ ተቋሙ ለዚሁ ተግባር ሁኔታዎችን ያዘጋጃል ያመቻቻል::

5.2 □እንዲሁም ተዋዋይ ወገኖች ተቋሙ የግልግል ዳኛ እንዲሾምላቸው ሲጠየቁ ተቋሙ በዚህ ደንብ አባሪ 3 መሰረት ለዚሁ አገልግሎት የሚከፈል ክፍያ ይወስናል::

II. <u>የግልግል ሂደቱን ስለመጀመር</u>፤

አንቀጽ 6. <u>□ፅልፅል አገልግሎት ስለመቷ□ቅ</u>፤

6.1 ተዋዋይ ወገኖች የተቋሙን አገልግሎት ለማግኘት ሲፈልጉ ይህንኑ ለተቋሙ በፅሑፍ በማመልከት ለግልግል የተስማሙበትን ሰነድ ማቅረብ አለባቸው::በ□ሀ □ንሑአ የግልግል ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች ባላቸው ህጋዊ ግንኙነት የተነሱትን ወይም ወደፊት ሊነሱ የሚችሉትን ማናቸውንም ወይም የተወሰኑትን (ከፊል) ክርክሮች ለግልግል ውሳኔ ማቅረባቸውን ማመልከት አለባቸው::

6.2 የተቋሙን የግልግል አገልግሎት ለማግኘት ጥያቄ ሲቀርብ የግልግል ማመልከቻው፣ የፁሁፍ መከላከያ፣የተከሳሽ ከሳሽነት/የመልስ ሰጭ ማመልከቻ፣የጹሁፍ ማስረጃዎች እና ሌሎች ሰነዶች እና ማስረጃዎች ለተከራካሪው ወገን ወይም ወገኖች፣ ለእያንዳንዱ የግልግል ዳኛ እና ለተቋሙ በሚበቃ ቅጂ መቅረብ አለበት::

አንቀጽ 7. የአመልካች መጠየቂያ ፅሑፍ፤

7.1 አመልካች ጉዳዩን ለግልግል ሲያቀርብ የሚከተሉትን አስፈላጊ ዝርዝሮች ማካተት አለበት፡፡

7.1.1 የግልግል ማመልከቻ ወይም የክስ ማመልከቻ በውስጡ ከዚህ በታች □ተ□ረ□ሩትን በማካተት በጽሑፍ መቅረብ አለበት፡፡

ሀ. የአመልካች እና የመልስ ሰጭን ስምና አድራሻ፤ ይህም የስልክ ቁጥርን፣ ፋክስን፣ ኢ-ሜልን ወይም ያለውን ሌላ የመገናኛ □□ አድራሻ፤

ለ. ለአመልካች ምክንያት የሆነው የግልግል ስምምነት፤

ሐ. ለማመልከት ምክንያት የሆኑትን ፍሬ ነገሮችና የክርክሩን ዋና ነጥቦች፤

መ. የአመልካች ይገባኛል ዓ□ቱ እና ለጥያቄው መሠረት የሆኑትን ፍሬ ጉዳዮች፤

ሠ. ከአንድ በላይ የግልግል ዳኞች የሚሾሙ ሲሆን በአመልካች የተመረጠውን የግልግል ዳኛ ስምና አድራሻ፤ እና

ረ. ጠበቃ የሚያስቆም ከሆነም የጠበቃውን ስምና አድራሻ ከጥብቅና ስልጣን ጋር ማቅረብ አለበት፡፡

ሰ. □ፅልፅል ወይም የክስ ማመልከቻው በአመልካች እና/ወይም በአመልካች የጥብቅና ስልጣን በተሰጠው ጠበቃ ፊርማ እና/ወይም ማህተም ይኖረዋል፡፡

7.1.2 የግልግል ማመልከቻ ለተቋሙ በሚቀርብ ጊዜ አመልካች ለጥያቄው የሚጠቅማቸውን የፅሑፍ ማስረጃዎች አብሮ ማያያዝ አለበት፡፡

7.1.3 እንዲሁም አመልካች በአንቀጽ 32(1) መሠረት እና በዚህ ደንብ አባሪ 1፣2 እና 3 ስር የተመለከተውን ክፍያ በቅድሚያ ይከፍላል፡፡

7.2 □ተቋሙ ሬጅስትራር □ፅልፅል ወይም የክስ ማመልከቻውን መርምሮ አመልካች ለግልግል አስፈላጊ የሆኑትን ፎርማሊቲዎች ካላሟላ እንዲሟሉ ይጠይቃል፡፡ ተሟልተዋል ሲል ደግሞ ወዲያውኑ ለመልስ ሰጭ ከእያንዳንዱ አንድ ኮፒ ያለው የአመልካቹን የግልግል ወይም የክስ ማመልከቻ፤ ከማመልከቻው ጋር ተያያዥነት ያላቸውንና ተያይዘው የቀረቡትን ሰነዶች፣ እንዲሁም የግልግል ደንቡን፣ የግልግል ዳኞች ዝርዝር እና የግልግል ዳኞች መክፈያ ሠንጠረዥ በመላክ መልስ ሰጭ እንዲያውቀው ያደርጋል፡፡ በተመሳሳይም የግልግል ማስታወቂያውን፣ የግልግል

ደንቡን፣ የግልግል ዳኞች ስም ዝርዝርና የግልግል ዳኞች መክፈያ ሠንጠረዥ ግልባጭ ለአመልካች ይልክለ□ል፡፡

አንቀጽ 8. የመከላከያና የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻ፤

8.1 መልስ ሰ□ □ፅልፅል ማስ□□ቂያውን በተቀበለ በ45 ቀናቶች ውስጥ የፅሑፍ መከላከያውን፣ ከአንድ በላይ የግልግል ዳኞች የሚሰየሙ ከሆነ በራሱ የሚሰየመውን □ፅልፅል □ኛ እና አግባብ ያለውን የፅሑፍ ማስረጃ ለሴክርታሪያቱ ያቀርባል፡፡

8.2 ተቋሙ እንደአስፈላጊነቱ የግልግል ዳኛ ለመሾም፣ መከላከያውን ለማቅረብ ወይም ተገቢውን ሰነድ ለማቅረብ 45 ቀኑን ለመጠቀም የጊዜ ሰሌ□ □□□ል፡፡ አግባብ ያለው ምክንያት መኖሩን የተነገዘበ እንደሆነም ቀኑን ሊያራዝም ይችላል፡፡

8.3 መልስ ሰ□ □ተከሳሽ ከሳሽነት ሆኖ በሚቀርብበት ጊዜ በዚሁ በማመልከቻው □ስዓ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡፡

- ሀ. የመልስ ሰጭንና አመልካቹን ስምና አድራሻ፤ ይህም ስልክ ቁጥርን፣ የፋክስ ቁጥርን፣ኢ-ሚይል አድራሻን ወይም ያለውን ሌላ የመገናኛ ዘዴ አድራሻ፤
- ለ. ለመልስ ሰጭ ምክንያት የሆነውን የግልግል ስምምነት፤
- ሐ. ለማመልከት ምክንያት የሆኑትን ፍሬ ነገሮችና የክርክር ዋና ነጥቦች፤
- መ. □መልስ ሰ□ □ቀኛል ዓ□ቂ እና ለጥያቄው መሠረት የሆኑትን ፍሬ ጉዳዮችና ምክንያቶች፤
- ሠ. ከአንድ በላይ የግልግል ዳኛ የሚሰየም ሲሆን በመልስ ሰጭ የተመረጠውን □ፅልፅል □ኛ ስምና አድራሻ፣
- ረ. ጠበቃ የሚያስየም ከሆነም የጠበቃውን ስምና አድራሻ ከጥብቅና ስልጣን ጋር ማቅረብ አለበት፡፡
- ሰ. የመከላከያ ፅሑፍ ወይም የተከሳሽ ከሳሽነት/የመልስ ሰጭ ማመልከቻ የመልስ ሰ□ እና/ወይም የውክልና ስልጣን የተሰጠው ጠበቃ ፊርማ እና/ወይም ማህተም ይኖረዋል፡፡

8.4 የመልስ ሰጭ መከላከያ ወይም የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻ ለተቋሙ በቀረበ ጊዜ መልስ ሰጭ ምክንያት ያደረጋቸውን የፅሑፍ ማስረጃዎች አብሮ ማቅረብ አለበት፡፡

8.5 እንዲሁም መልስ ሰጭ የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻ ባቀረበ ጊዜ በተቋሙ የግልግል አገልግሎት ክፍያ ሠንጠረዥ መሠረት ክፍያውን በቅድሚያ ይከፍላል፡፡

አንቀጽ 9. <u>የክስ ማመልከቻ □□ም የተከሳሽ ከሳሽነት ማመልከቻን ስለማሻሻል፤</u>

9.1 አመልካች ማመልከቻውን ለማሻሻል ጥያቄ ማቅረብ ይችላል:: እንዲሁም መልስ ሰጭ የመልስ ሰጭ ማመልከቻውን ለማሻሻል ጥያቄ ማቅረብ ይችላል:: ይሁንና የግልግል ችሎቱ ጥያቄው በጣም በመዘግየቱ የግልግል ስርዓቱን ያስተጓጉላል ያለ እንደሆነ □ማሻሻያ ጥያቄውን ላለመቀበል ይችላል::

9.1 መልስ ሰጭ መከላከያውን በፅሑፍ ሳያቀርብ ቢቀር ወይም አመልካች በመልስ ሰጭ የቀረበውን ማመልከቻ መከላከያ በፅሑፍ ሳያቀርብ ቢቀር እንኳ የግልግል ስርዓቱን ሂደት አያስቆመውም::

III. <u>የግልግል ችሎቱ ስብጥር፤</u>

አንቀጽ 10. <u>የግልግል ዳኞች ቁጥርና አሰያየም፤</u>

10.1 ተዋዋዮች የግልግል ዳኞችን ቁጥር ለመወሰን ነፃነት አላቸው:: ይህ በተዋዋዮቹ ስምምነት ያልተደረሰ እንደሆነ፤ ተቋሙ ያሉትን ሁኔታዎች በተለይም የጉዳዩን ውስብስብነት፣ ክርክር የሚካሄድበትን ጉዳይ መጠን እና ሌሎች ሁኔታዎችን በማገናዘብ ክርክሩ በአንድ የግልግል ዳኛ እንዲታይ ካልወሰነ በቀር የግልግል ችሎቱ ሦስት ዳኞች ይኖሩ□ል::

10.2 የግልግል ችሎቱ ከአንድ በላይ የግልግል ዳኛ የሚኖረው ሲሆን ተዋዋይ ወገኖች እያንዳንዳቸው አንድ የፅልፅል □ኛ ይመርጣሉ:: ነገር ግን አንደኛው ወገን የአመልካቹ ማመልከቻ በደረሰው በ20 ቀናት □ዉ□ ቶ□ብ □ስዓ □ፅልፅል □ኛውን ሳ□መርዓ □ቀረ እንደሆነ ተቋሙ በራሱ ይመርጣል::

10.3 ብዛት ያላቸው ተዋዋዮች በሁለቱም ወገን ያሉ እንደሆነና ክርክሩ ከአንድ በላይ በሆነ □ፅልፅል □ኛ የሚወሰን ሲሆን እነዚህ ብዛት ያላቸው አመልካቾች በአንድ ላይ እና ብዛት ያላቸው መልስ ሰጭዎች በአንድ ላይ በቁጥር እኩል የሆኑ የግልግል ዳኞችን ይመርጣሉ:: በዚህም ደረጃ ተቋሙ በአንድ ላይ መሾም ላልቻለው ወገን የግልግል □ኛ ይመርጣል:: በተዋዋዮቹ ሌላ ስምምነት ከሌለ በቀር ሁኔታው አስገዳጅ በሆነ ጊዜ ተቋሙ የግልግል ዳኞቹን በራሱ ሊመርጥ ይችላል::

10.4 □ር□ሩ በአንድ የግልግል ዳኛ የሚወሰን ሲሆን ይህ የግልግል ዳኛ በተዋዋዮቹ በአንድ ላይ የሚመረጥ ይሆናል:: የመከላከያ ፅሑፍ በተሰጠ በ20 ቀናት ውስጥ ይህን

ማድረግ ካልቻሉና ሌላ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር ተቋሙ የግልግል ዳኛውን □መር□ል፡፡

10.5 ክርክሩ በሶስት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ የግልግል ዳኞች የሚወሰን ሲሆን እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን አንድ አንድ የግልግል ዳኛ መርጦ ሙሉ ቁጥር ያላቸው የግልግል ዳኞች ሹመት በጸደቀ በ20 ቀናት ውስጥ ሰብሳቢ የግልግል ዳኛውን ይመረጣሉ፡፡የግልግል ዳኞቹ መምረጥ ካልቻሉ ሰብሳቢው የግልግል ዳኛ በተቋሙ ይመረጣል፡፡

አንቀጽ 11. <u>የግልግል ዳኞች ዜግነት፤</u>

ተቃራኒ ስምምነት ከሌላቸው በስተቀር ተኘሻ□ቹ የተለያየ ዜግነት ያላቸው እንደሆነ ተቋሙ ከተዋዋዮቹ የተለየ ዜግነት ያለው አንድ የግልግል ዳኛ □□ም ሰብሳቢ ሊሾም ይችላል፡፡

አንቀጽ 12. <u>□ፅልፅል □ኛን ሹመት ስለማፅደቅ፤</u>

በተዋዋዮች የተመረጠ ማንኛ□ም □ፅልፅል □ኛ እንደተሾመ የሚቆጠረው በተቋሙ ሲፀድቅ ብቻ ነው፡፡ ተቋሙ የተመረጠው የግልግል ዳኛ ከዚህ ቀጥሎ በአንቀፅ 13 ስር የተጠቀሱትን መመ□ኛዎች የማያሟላ ከሆነ ያልፀደቀበትን ምክንያት ለተዋዋዮቹ በመግለፅ ምርጫውን ላያፀድቅ ይችላል፡፡

አንቀጽ 13. <u>የግልግል ዳኞች ገለልተኛነትና ነፃነት፤</u>

13.1 □ፅልፅል □ኛ ቶለልተኛና ነፃ መሆን አለበት፡፡

13.2 አንድ የተሰየመ □ፅልፅል □ኛ ከመሾሙ ወይም ሹመቱ ከመፅደቁ በፊት ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ በሚገኘው አባሪ ቁጥር 3 መሰረት የግልግል ዳኝነቱን ለመቀበሉ፣ነፃ እና ገለልተኛ ለመሆኑ እንዲሁም የተቋሙን የግልግል ዳኞች የሥነ ምግባር ደንብ የሚያከብር መሆኑን በማረጋገጥ መፈረም አለበት፡፡ በተዋዋዮቹ አይን የግልግል ዳኛ ውን ነፃነት የሚያጠያይቅ ማናቸውም ሁኔታዎች ወይም ጉዳዮች ያሉ እንደሆን ተቷባባቂ□ □ፅልፅል □ኛ ይህንኑ ለሴክረታሪያቱ በፅሑፍ መግለፅ አለበት፡፡ ሴ□ረታሪያቱም ይህን መረጃ ለተዋዋዮቹ በፅሑፍ ያቀርባል፡፡ አስተያየት እንዲሰጡበትም የጊዜ ገደብ ያስቀምጣል፡፡

11.3 ማንኛ□ም □ፅልፅል □ኛ ብቁ የማያደርጉት ማናቸውም ሁኔታዎች መኖራቸውን ባወቀ ጊዜ ይህንኑ ለተዋዋዮቹና ለሌሎቹ የግልግል ዳኞች ወዲያውኑ በፅሑፍ ማስታወቅ አለበት::

አንቀጽ 14. <u>□ፅልፅል □ኛን አልቀበልም ማለት፤</u>

14.1 አንድ ተዋዋይ አንድ የግልግል ዳኛን አልቀበልም ለማለት የፈለገ እንደሆነ የዚህን ምክንያት በመግለፅ ጉዳዮን ለተቋሙ □□ሬ□ተር በፅሑፍ ማቅረብ አለበት::

14.2 □ህም ንሑአ የግልግል □ኛው በተሾመበት ወይም የግልግል □ኛውን ብቁ እንዳይሆን ያደርገዋል ተብለው የተጠረጠሩት ድርጊቶች በታወቁ በ15 ቀናት ውስጥ መደረግ አለበት:: ይህ ሁኔታ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ለተቋሙ ያልተደረገ እንደሆነ ይህ ተዋዋይ ጉዳዩን የማቅረብ መብቱን እንደተወው ይቆጠራል::

14.3 የተቋሙ ዳይሬክተር ለተዋዋዮቹና ለግልግል ዳኞቹ በቀረበው ጥያቄ ላይ አስተያየት እንዲሰጡ ክትል □ሰ□ል::

14.4 ተቋሙ በጥያቄው ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል:: ተቋሙ የግልግል ዳኛ□ ብቁ አይደለም ሲል ተቀባይነት እንዳይኖረው ያደርጋል::

14.5 አንድ ተዋዋይ የመረጠውን የግልግል ዳኛ አልቀበልም ማለት የሚችለው ከተመረጠ በኋላ ሊያውቀው በቻለው ምክንያቶች ነው::

አንቀጽ 15. <u>የዳኞች መነሳትና መተካት፤</u>

15.1 አንድ የግልግል ዳኛ ከመነሳቱ በፊት ተቋሙ የተዋዋዮቹንና የሌሎች ዳኞችን አስተያየት ይጠይቃል::

15.2 አንድ ዳኛ ሲሞት፣ የዳኝነት ሥራውን ለመልቀቅ የጠየቀው ጥያቄ በተቋሙ ተቀባይነት ሲያገኝ፣ ተቀባይነት እንዳይኖረው የቀረበው ጥያቄ በተቋሙ ተቀባይነት ሲያገኝ ወይም በሁሉም ተዋዋይ ወገኖች ጥያቄ መሠረት በሌላ ይተካል::

15.3 □ፅልፅል □ኛ□ በህፅ □□ም በሚታየው ግልፅ ሁኔታ ተግባሩን ለመፈፀም የተከለከለ መሆኑን ተቋሙ ሲወስን፣ ወይም ዳኛ□ ተፅባሩን በደንቡ መሠረት ወይም በተሰጠው የጊዜ ገደብ የማይፈፅም ሲሆን ተቋሙ በራሱ አነሳሽነት በሌላ ዳኛ እንዲተካ ያደርጋል::

15.4 በተኘሸ□ □ተመረቷ □ኛ □ሞተ እንደሆነ ይኸው ተዋዋይ ሌላ ዳኛ □መር□ል፡፡ በተቋሙ □ተመረቷ□ ኛ □ሞተ እንደሆነ ደግሞ ተቋሙ ሌላ ዳኛ □መር□ል፡፡

15.5 አንድ ዳኛ በራሱ ሥራውን የለቀቀ ወይም የተነሳ እንደሆነ ተቋሙ ሌላ ዳኛ □ሾማል፡፡ □ህ □ኛ በአንዱ ተዋዋይ ወገን ተመርጦ የነበረ ከሆነ ተቋሙ የዚህን ወገን አስተያየት ይጠይቃል፡፡ የግልግል ችሎታ ሦስት እና ከዛ በላይ ዳኞች ያሉት እንደሆነ ተቋሙ ሌሎቹ ዳኞች ጉዳዩን ማየት እንዲቀጥሉ ሊወስን ይችላል፡፡ ይህን ከመወሰኑ በፊት ግን የተዋዋዮቹንና የዳኞችን አስተያየት መጠየቅ አለበት፡፡

15.6 ተቋሙ በደረሰው ጥቆማ መሠረት ከላይ በአንቀፅ 15(2) የተመለከተውን ተግባራዊ ለማትረፅ □ሰበ እንደሆነ ይህንኑ ጉዳይ የሚወስነው የሚመለከተው ዳኛ፣ ተዋዋዮች ወይም ሌሎች የግልግል ችሎት አባላት ተስማሚ በሆነ ጊዜ በፅሑፍ አስተያየታቸውን ከሰጡ በኋላ ነው፡፡ ይህ አስተያየትም ለተዋዋዮቹና ለዳኞቹ መተላለፍ አለበት፡፡

15.7 አንድ ዳኛ የሚተካ ሲሆን ተቋሙ በመጀመሪያ የተደረገውን የአመራረጥ ሥርዓት ለመከተል ወይም ላለመከተል በራሱ የመወሰን መብት አለው፡፡ የግልግል ችሎቱ መልሶ በተደራጀ ጊዜ ተዋዋዮች አስተያየት እንዲሰጡ በመቷ□ቅ መልሶ □ተ□ራ□□ የግልግል ችሎት የቀድሞውን ስርዓት በድጋሚ ይከተል እንደሆነና ምን ያህሉንም ይከተል እንደሆነ ይወስናል፡፡

15.8 ይህ ስርዓት ከተዘጋ በኋላ ተቋሙ አስፈላጊ መሆኑን ከተረዳ የሞተውን ወይም የተነሳውን ዳኛ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 15.3 እና 15.4 መሠረት በመተካት ፋን□ □ቀሩት ዳኞች ግልግሉን እንዲቀጥሉ ሊወስን ይችላል፡፡ ተቋሙ ይህን ውሳኔ ሲ□ሳልአ □ተቀሩትን ዳኞችና የተዋዋዮችን አስተያየት እንዲሁም ለጉዳዩ አስፈላጊ ናቸው ያላቸውን ሌሎች ሁኔታዎችን ከግምት ማስገባት አለበት፡፡

አንቀጽ 16. ቲ□□ዊ □እፎይታ እርምጃዎች

16.1 የግልግል ችሎቱ ከተዋዋዮቹ አንዱ የጠ□ቀ□ እንደሆነ እና ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ □ፅልፅል ዓ□ቂ መ□ፃብ እንደደረሰው ተገቢ ነ□ ብሎ ያመነውን ጊዜያዊ የ□□□□ ውሳኔ ሊሰጥ ይችላል፡፡

16.2 ተዋዋዮቹ ወይም ከተዋዋዮቹ አንዱ ማንኛውንም ጊዜያዊ የእፎይታ ውሳኔ እንዲወሰንለት ፍ/ቤትን የጠየቀ ቢሆን በግልግል ለመዳኘት ያለውን መብት አያስቀርበትም:: በገላጋዮችም ሥልጣን ላይ ምንም ተጽዕኖ አይኖረውም::

IV. የግልግል ሥርዓት

አንቀጽ 17. ፧ቅላላ፤

17.1. ይህንን ደንብ አስከተከተለ ድረስ፤ የግልግል ችሎቱ ግልግሉን በመሰለው መልኩ ሊያካሂድ ይችላል:: ይህ ሲሆን ግን ተዋዋዮች በእኩልነት በማየት እንዲሁም በ□□ረጸ□ ሉያንዳንዱ ወገን የራሱን ክርክር ለማቅረብ ሙሉ ዕድል በመስጠት ነው::

በስርዓቱ የትኛውም ደረጃ ላይ ከተዋዋዮቹ አንዱ የጠየቀ እንደሆነ የግልግል ችሎቱ እንደ አስፈላጊነቱ ኤክስፐርትን ጨምሮ ምስክር እንዲሰማ ወይም ክርክር እንዲካሄድ ሊወስን ይችላል:: ይህ ጥያቄ ባልቀረበ ጊዜ የግልግል ችሎቱ የመስማት ስርዓቱን ለማካሄድ ወይም ስርዓቱ በፅሁፍ ማስረጃውና በሌሎች ዶኩመንቶች እንዲቀጥል ሊወስን ይችላል::

17.2 ከተዋዋዮቹ አንደኛው በየትኛውም የክርክር ደረጃ ላይ ኤክስፐርትን ጨምሮ ምስክር □□ም □ቃል □ር□ር እንዲሰማ የጠየቀ እንደሆነ የግልግል ችሎቱ እንደአስፈላጊነቱ ይህንን ያደርጋል:: ይህ ጥያቄ ባልቀረበ ጊዜ የግልግል ችሎቱ የመስማት ስርዓቱን ለማካሄድ ወይም ስርዓቱ በፅሑፍና በሌሎች ማስረጃዎች እንዲቀጥል ሊወስን ይችላል::

17.3 አንድ ተዋዋይ ለተቋሙ ያቀረባቸውን ዶኮመንቶችና መረጃዎች ለሌላኛው ወገን እንዲደርስ ማድረግ አለበት::

17.4 የግልግል ችሎቱ እንደተመሰረተ የተቋሙ ሬጅስትራር ያሉትን መዝገቦች ለችሎቱ ያስተላልፋል:: ይህም የሚሆነው ተቋሙ በ□ሀ □ረጽ □ተ□ቀ□ ቅትሚ□ □አ□ ተከፍሎ እንደሆነ ነው::

አንቀጽ 18. የአሰራር መርሐግብር

18.1 የግልግል ችሎቱ የግልግል መዝገቡ እንደደረሰው ዝርዝር ሥራዎችንና አኪያሄዱን የሚያመለክት ሰነድ ያዘጋጃል:: ችሎቱ ሰነዱን የሚያዘጋጀው ባለጉዳዮቹ ባሉበት

ወይንም ባቀረቡዋቸው ሰነዶች ላይ ተመስርቶ ሲሆን ችሎቱ የሚያዘጋጀው የአሰራር መርሐግብር የሚከተሉትን ዝርዝሮች መያዝ አለበት፡፡

ሀ. የባለጉዳዮችን ሙሉ ስምና አድራሻ፣

ለ. □ባለጉዳዮችን የመፍትሄ እና የይገባኛል ጥያቄ ቢቻል የገንዘብ መጠኑን የሚገልጽ ማጠቃለያ፣

ሐ. አስፈላጊ ያለመሆኑ እስካልታመነበት ድረስ በክርክሩ በጭብጥነት □ሚታዩ ፍሬነገሮች፣

መ. የገላጋዮችን ሙሉ ስም እና አድራሻ፣

ሠ. ግልግሉ የሚካሄድበት ቦ□ ፣

ረ. □ፅልፅል ሂ□ቱ □ሚመራበት የስነስርዓት ደንብ ዝርዝሩ እና ችሎቱ በርትዕ በተዋዋዮቹ ፍላጐት ላይ ብቻ ተመስርቶ የመወሰን ሥልጣን □ተሰ□□ እንደሆነ ይህን የሚያመለክት መግለጫ፣

18.2. የግልግል መዝገቡ ከተላለፈበት ጊዜ አንስቶ ባለ□ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የግልግል ችሎቱ ገላጋዮች እና ባለጉዳዮች የፈረሙበትን የአሰራር መርሐግብር ለተቋሙ ያቀርባል፡፡ ከላይ የተጠቀሰውን የጊዜ ገደብት ተቋሙ ካመነበት ሊያራዝም ይችላል፡፡

18.3. የአሠራር መርሐግብሩ ሲዘጋጅ ተዋዋዮች ለመሳተፍ ባይፈቅዱ ወይም አንፈርምም ቢሉ ሰነዱ ለተቋሙ ቀርቦ እንዲፀድቅ ይደረጋል፡፡ ተዋዋዮቹ የአሰራር መርሐግብሩን ሲ□ርሙበት ወይም ባለመፈረማቸው ለተቋሙ ቀርቦ እንደፀደቀ የግልግል ሂደቱ □□መራል፡፡

አንቀጽ 19. <u>ግልግል የሚካሄድበት ቦ□</u>

19.1 ተዋዋይ ወገኖች ግልግሉ የሚካሄድበትን ቦ□ ካልተስማሙ በቀር □□ር□ሩን ሁኔ□ ከግምት በማስገባት ቦታው የሚወሰነው በግልግል ችሎቱ ይሆናል፡፡

19.2 የግልግል ችሎቱ ተዋዋዮች በተስማሙበት ስፍራ ውስጥ ግልግሉ የሚካሄድበትን አንድ የተወሰነ አካባቢ ሊወስን ይችላል፡፡ የግልግል ችሎቱ የግልግሉን ሁኔ□ ከግምት በማስገባት አስፈላጊ በሆነው በየትኛ□ም ቦታ ምስክር ለመስማትና ከአባላቱ ጋር ለመመካከር ስብሰባ ሊያደርግ ይችላል፡፡

19.3 የግልግል ችሎቱ ንብረትና ዶክመንቶችን ለመመርመር አስፈላጊ ነው ባለው ቦ□ ሊሰበሰብ ይችላል፡፡ ተዋዋዮች በዚህ ቦታ እንዲገኙ ለማድረግ በቂ የሆነ ማስ□□ቂ□ ይሰጣቸዋል፡፡

19.4 ውሳኔው ግልግሉ በተካሄደበት ቦ□ □ሰ□ል፡፡

አንቀጽ 20. ፅልግሉ የሚካሄድበት ቋንቋ፤

በተዋዋዮች ስምምነት በሌለ ጊዜ፣ የግልግል ችሎቱ ግልግል የሚካሄድበትን ቋንቋ/ቋንቋዎች ይወስናል:: ይህም የውሉን ቋንቋና አግባብ ያላቸውን ሁኔታዎች ከግምት ያስገባ መሆን አለበት::

አንቀጽ 21. የጉዳዩን ፍሬ ነገር ስለመመስረት፤

21.1 የግልግል ችሎቱ በተቻለው ፍጥነትና ሁኔታ የጉዳዩን ፍሬ ነገር ይመሠርታል::

21.2 የግልግል ችሎቱ የቀረቡትን የፅሑፍ ማስረጃዎች ካጠና በኋላ በተጠየቀው መሠረት ወይም በራሱ ውሳኔ ተዋዋይ ወገኖች በአካል ቀርበው እንዲሰሙ ያደርጋል::

21.3 የግልግል ችሎቱ ምስክሮችን፣ በተዋዋዮች የተመረጡ ኤክስፐርቶችን ወይም ሌላ ማንኛውንም ሰው ተዋዋዮቹ ባሉበት ወይም ተገቢው መጥሪያ ተሰጥቷቸው ቢቀሩም በሌሉበት ለመስማት ይችላል::

21.4 የግልግል ችሎቱ ከተዋዋይ ወገኖች ጋር በመመካከር አንድ ወይም ከዛ በላይ ኤክስፐርት ይሾማል፣ የማመሳከሪያ ነጥቦችን ይወስናል እንዲሁም ሪፖርት የሚያደርጉትን ይቀበላል:: ከተዋዋዮች በአንዱ ጥያቄ መሠረት ተዋዋዮች በችሎቱ ለተሾመው ማንኛውም ኤክስፐርት በመስማት ስርዓት ጊዜ ጥያቄ ለማቅረብ ዕድል ይሰጣቸዋል::

21.5 ግልግሉ በሚካሄድበት በየትኛውም ሰዓት የግልግል ችሉቱ ተጨማሪ ማስረጃ በተዋዋዮቹ እንዲቀርብ ሊጠይቅ ይችላል::

21.6 ተዋዋዮቹ እንዲሰሙ ካልጠየቁ በቀር የግልግል ችሎቱ በተዋዋዮቹ በቀረቡለት ሰነዶች ብቻ በመመርኮዝ ውሳኔ ሊያሳልፍ ይችላል::

21.7 የግልግል ችሎቱ የንግድ ምስጢርና ሌሎች ሚስጥራዊ መረጃዎችን ለመጠበቅ ሲል አስፈላጊውን እርምጃ ለመውሰድ ይችላል::

አንቀጽ 22. ስለመስማት ስነ-ሥርዓት፤

22.1 ጉዳዩ የሚሰማ ሲሆን የግልግል ችሎቱ በወሰነው ቀን፣ ሰዓትና ቦታ ተዋዋዮች እንዲገኙ ችሎቱ ተገቢውን ማስ□□ሻ በመነፍ ዓሪ □□ር□ል::

22.2 በደንቡ መሠረት ጥሪ ተደርጐ ከተዋዋዮቹ አንዱ ያለበቂ ምክንያት ባይቀርብም እንኳ የግልግል ችሎቱ የመስማቱን ስነ-ሥርዓት የመቀጠል ስልጣን አለው፡፡

22.3 ተዋዋዮቹ በመስማት ስነ-ስርዓት ላይ ለመገኘት ያላቸው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ የግልግል ችሎቱ የመስማት ስነ-ስርዓቱን በሙሉ ኃላፊነት ያካሄዳል፡፡ በግልግል ችሎቱ ወይም በተዋዋዮቹ ተቀባይነት ካልሆነ በቀር የጉዳዩ ሂደት የማይመለከተው ማንኛ□ም ሰ□ ሊሳተፍ አይችልም፡፡

22.4 ተዋዋዮች በአካል ወይም ተገቢውን መንገድ በመከተል ስልጣን በተሰጠው ወኪል መሠረት ሊገኙ ይችላሉ፡፡ በተጨማሪም በአማካሪዎቻቸው እገዛ ሊደረግላቸው ይችላል፡፡

አንቀጽ 23. <u>ስነ-ስርዓቱን ስለመጨረስ፤</u>

23.1 የግልግል ችሎቱ ተዋዋዮች የበኩላቸውን ጉዳይ ለማቅረብ በቂ ዕድል እንደተሰጣቸው ባረጋገጠ ጊዜ ስነ-ስርዓቱ መጠናቀቁን ይገልፃል፡፡ ከዚህ በኋላ በችሎቱ ካለተጠየቀ ወይም ተቀባይነት ካላገኘ በቀር ምንም አይነት ተጨማሪ የዶክመንት ልውውጥ ወይም ክርክር ለማድረግ ወይም ማስረጃ ለማቅረብ አይቻልም፡፡

23.2 የግልግል ችሎቱ ስነ-ስርዓቱ መጠናቀቁን ሲገልፅ በአንቀፅ 20/6/ በተፃፈው መሠረት በተቋሙ የሚፀድቀውን ረቂቅ ውሳኔ የሚያቀርብበትን አንድ የተወሰነ ቀን ለሴ□ሪታሪያቱ ያሳውቃል፡፡ ይህ ቀን የሚራዘም ከሆነ የግልግል ችሎቱ ይህንኑ ለሴ□ሪታሪያቱ ማሳወቅ አለበት፡፡

አንቀጽ 24. <u>□ይ□ ቶ□ብ</u>

22.1 የግልግል ችሎቱ የግልግል መዝገቡ ከተላለፈለት ቀን አንስቶ ከስድስት ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ውሳኔውን መስጠት አለበት፡፡

24.2 ተቋሙ በግልግል ችሎቱ በምክንያት የተደገፈ ጥያቄ መሠረት ወይም አስፈላጊ ነው ብሎ ሲያምን ከላይ የተቀመጠውን የጊዜ ገደብ ሊያራዝም ይችላል፡፡

V. <u>ውሳኔ</u>

አንቀጽ 25. <u>አወሳሰን፤</u>

25.1 ሦስት የግልግል ዳኞች ያሉ እንደሆነ ማንኛውም የግልግል ችሎቱ ትዕዛዝ ወይም ሌላ ውሳኔ የሚደረገው በግልግል ዳኞቹ አብላጫ ድምፅ ነው፡፡

25.2 የስነ-ስርዓት ጥያቄ በተመለከተ አብላጫ ድምፅ በሌለ ጊዜ፣ ወይም የግልግል ችሎቱ የተቀበለው ሲሆን የዳኞቹ ሰብሳቢ በራሱ ውሳኔ ሊያሳልፍ ይችላል:: ይህን ግን □ፅልፅል ችሎት መልሶ ሊመለከተው ይችላሉ::

አንቀጽ 26. የውሳኔው ይዘትና ውጤት፤

26.1 የመጨረሻውን ውሳኔ ከማሳለፍ በተጨማሪ የግልግል ችሎቱ ተቀዳሚ ትዕዛዞች ለመስጠት፣ ከውሳኔ በፊት ትዕዛዝ ለመስጠት ወይም ከፊል የሆነ ውሳኔ ለማሳለፍ ይችላል::

26.2 ውሳኔው በፅሑፍ የሚደረግ ሲሆን ተዋዋዮች በተቃራኒው ካልተስማሙ በቀር የመጨረሻና አስገዳጅ ይሆናል:: ተዋዋዮች ውሳኔውን በተመለከተ ይግባኝ የማለት መብታቸውን እንዳስቀሩም □ቆቷራል::

26.3 ተዋዋዮቹ የውሳኔው ምክንያት እንዳይሰጥ ካልተስማሙ በቀር የግልግል ችሎቱ ውሳኔውን ለመስጠት ምክንያት የሆኑትን መዘርዘር አለበት::

26.4 ውሳኔው በዳኞቹ የተፈረመበትና በውስጡም የተሰጠበትን ቀንና ቦታ ማመልከት አለበት:: ሦስት ዳኞች ያሉና ከእነሱ አንዱ ለመፈረም ያልቻለ እንደሆነ ውሳኔው ሊፈረም ያልቻለበትን ምክንያት ማመልከት አለበት::

26.5 ውሳኔው ለህዝብ የሚታይ የሚሆነው በሁለቱ ተዋዋዮች ሲፈቀድ ብቻ ነው::

26.6 የግልግል ችሎቱ የዳኞቹ ፊርማ የሰፈረበትን ውሳኔ አንድ ኮፒ ለተቋሙ እና ሌሎች ኮፒዎች በክርክሩ ተካፋይ በነበሩ ወገኖች ቁጥር ለተቋሙ ያቀርባል:: ተቋሙም የውሳኔውን ትክክለኛነት ካረጋገጠ በኋላ በክርክሩ ተካፋይ ለነበሩ ወገኖች ያደርሳል::

አንቀጽ 27. ተቷቃሽ ህፅ እና ከስምምነት ውጪ ያሉ ህጐች ተቷቃሽ የሚደረጉበት ሁኔ□፤

27.1 በአለም አቀፍ ግልግል ጊዜ፣ የግልግል ችሎቱ እንደክርክሩ ሁኔታ በተዋዋዮች የተጠቀሰውን ህግ ተጠቃሽ ያደርጋል:: ተዋዋዮቹ የጠቀሱት ነገር በሌለ ጊዜ የግልግል ችሎቱ ለጉዳዩ አስፈላጊ ነው የሚለውን ህግና ደንብ ተጠቃሽ ያደርጋል::

27.2 የግልግል ችሎቱ በተዋዋዩች በግልፅ ከስምምነት ውጭ ባሉ ህጐች የመወሰን ስልጣን በሰጡት ጊዜ ብቻ በጉዳዩ ላይ በተባለው መሠረት ሊወስን ይችላሉ::

27.3 ከዚህ ውጭ በሁሉም ጉዳዮች ላይ የግልግል ችሎቱ በውሉ መሠረትና የንግድ ስርዓቱን በሚመለከት ያሉ ልማዳዊ አሰራሮችን ከግምት በማስገባት ይወስናል፡፡

አንቀጽ 28. ስምምነት ወይም ሌሎች የማብቂያ መንስዔዎች፤

28.1 ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት ተዋዋዮች ክርክሩን በስምምነት የጨረሱ እንደሆነ የግልግል ችሎቱ የግልግል ስርዓቱ እንዲቋረጥ ትዕዛዝ ለመስጠት ወይም በተዋዋዮች ተጠይቆና በችሎቱ ተቀባይነት ሲያገኝ የስምምነቱን ነጥቦች እንደ ውሳኔ አድርጐ ሊመዘግበው ይችላል፡፡ በዚህ ሁኔታ የግልግል ችሎቱ ውሳኔውን በሚመለከት ምክንያት እንዲሰጥ አይገደድም፡፡

28.2 ውሳኔ ከመሰጠቱ በፊት በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1 ከተፃፈው ውጪ የግልግል ስርዓቱን መቀጠል አላስፈላጊ ወይም የማይቻል ሲሆን የግልግል ችሎቱ ስርዓቱን እንዲቋረጥ ትዕዛዝ ለመስጠት እንዳሰበ ለተዋዋዮቹ ማሳወቅ አለበት፡፡ ከተዋዋዮች አግባብ ያለው ተቃውሞ ካልተነሳ በቀር የግልግል ችሎቱ እንዲህ አይነት ትዕዛዝ ለማሳለፍ ሥልጣን አለው፡፡

28.3 በዳኞች ፊርማ የተሰጠውን የግልግል ስርዓት ማቋረጫ ትዕዛዝ ወይም ክርክሩ ላ□ □ተ□ረሱትን ስምምነቶች ኮፒ በግልግል ችሎቱ ለተዋዋዮች እንዲደርስ ይደረጋል፡፡ ውሳኔው በክርክሩ ላይ ስምምነት በተደረሰው መሠረት ከሆነ አንቀፅ 20 ንዑስ አንቀፅ 2 እና ከ4 እስከ 6 የተደነገጉት ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡

አንቀጽ 29. □ውሳኔ አተረጓጐም፤

29.1 ውሳኔው በተሰጠ በ30 ቀናት ውስጥ ከተዋዋዮች አንዱ ለሌላኛ□ ማስ□□ሻ በመስጠት የግልግል ችሎቱ ውሳኔው ላይ ትርጉም እንዲሰጥ ለመጠየቅ ይችላል፡፡

29.2 ይህ ጥያቄ በቀረበ በ45 ቀናት ውስጥ ትርጓሜው በፅሑፍ መሰጠት አለበት፡፡ ይህ ትርጓሜ የውሳኔው አንድ አካል ሲሆን በአንቀፅ 20 ከንዑስ አንቀፅ 2 እስከ 6 ያለው ድንጋጌ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 30. የውሳኔ ማስተካከያ፤

30.1 ውሳኔውን በተቀበለ በ30 ቀናት ውስጥ ከተዋዋዮች አንዱ ለሌላኛ□ ማስ□□ሻ በመስቷት በውሳኔው ውስጥ ያሉትን የሂሳብ፣ የፅሑፍ፣ የህትመት ወይም

ተመሳሳይነት ያላቸው ሌሎች ስህተቶችን የግልግል ችሎቱ እንዲያስተካክል መጠየቅ ይችላል:: በነዚሁ ጉዳዮች ላይ የግልግል ችሎቱ ውሳኔው በተላለፈ በ30 ቀናት ውስጥ በራሱ አነሳሽነት ማስተካከያውን ማድረግ ይችላል::

30.2. እነዚህ ማስተካከያዎች በፅሑፍ የሚደረጉ ሲሆን በአንቀፅ 26 ከንዑስ አንቀፅ 2 እስከ 6 የተደነገጉት ተፈፃሚ ይሆናሉ::

አንቀጽ 31. ተጨማሪ ውሳኔ፤

31.1 ውሳኔውን በተቀበለ በ30 ቀናት ውስጥ ከተዋዋዮች አንደኛ□ ለሌላኛ□ ማስ□□ሻ በመስጠት በግልግል ስርዓቱ ጊዜ ተነስተው ነገር ግን ውሳኔ ውስጥ የተረሱትን □□ቶኛል ጥያቄዎች ላይ ተጨማሪ ውሳኔ እንዲሰጥበት ለመጠየቅ ይችላል::

31.2.1 የግልግል ችሎቱ ይህ ጥያቄ አግባብ አለው ያለ እንደሆነ እና የተረሱትም ነገሮች ያለምንም ተጨማሪ ማስረጃ ወይም የመስማት ስርዓት የሚስተካከል እንደሆኑ ሲያስብ ይህ ጥያቄ በቀረበ በ60 ቀናት ውስጥ ውሳኔውን የተሟላ ያደርጋል::

31.2.2 ማንኛ□ም ተፈ ማሪ ውሳኔ ሲሰጥ በዚህ ደንብ አንቀጽ 26 ከንዑስ አንቀፅ 2 እስከ 6 የተደነገጉት ተፈፃሚ ይሆናሉ::

VI. የግልግል ወጪዎች፤

አንቀጽ 32. የግልግል ወጪዎች፤

32.1 □ፅልፅል ዓ□ቄ □ንዳቀረበ አመልካች የማመሳከሪያ ነጥቦች እስኪቀረፁ ድረስ ያለውን የግልግል ወጪ ለመሸፈን በቅድሚያ የማይመለስ 500 ብር የመመ□ዝበ□ መ□□ል አለበት ::

32.2 ተቋሙ በአመልካችና በመልስ ሰጭ የቀረቡትን የይገባኛል ጥያቄዎች በተቻለ ፍጥነት በማየት የግልግል ዳኞች ክፍያና ወጪ እንዲሁም የተቋሙን የአስተዳደር ወጪ ሊሸፍን የሚችል የቅድሚያ ክፍያ መጠን ያስቀምጣል:: ይህ መጠን በየትኛ□ም የግልግል ስርዓት ወቅት ለማስተካከል ይቻላል:: ከአመልካች □ቶኛል ሌላ □መልስ ሰ□ የተከሳሽ ከሳሽነት/□ቶኛል ጥያቄ □ቀረበ እንደሆነ ተቋሙ ለእነዚሁ □ቶኛል ለተባሉት የተለየ ቅድሚያ ክፍያ ሊያስቀምጥ ይችላል::

32.3 በተቋሙ የተወሰነው የቅድሚያ ክፍያ በአመልካችና በመልስ ሰጭ እኩል የሚከፈል ነው:: በአንቀፅ 32(1) መሠረት የተከፈለ ማንኛ□ም ቲ□□ዊ ቅትሚ□ □እ□ □□□ ከፊል ክፍያ እንደሆነ ይቆጠራል:: ነገር ግን አንዱ ተዋዋይ የሚፈለግበትን ድርሻ ባለመክፈሉ ምክንያት ሌላኛው ተዋዋይ የተጠየቀውን ቅድሚያ ክፍያ በሙሉ

ለመክፈል መብት አለው:: በተቋሙ መሠረት የተለያዩ የቅድሚያ ክፍያዎችን በአንቀፅ 32(2) ያዘጋጀ ሲሆን እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ይገባኛል ብሎ ባቀረበ□ ል□ የቅድሚያ ክፍያውን ድርሻ ይፈፅማል::

32.4 □ተቷ□ቀ□ □ቅትሚ□ ክፍያ ያልተሟላ ሲሆን □ተቋሙ □□ሬ□ተር ከግልግል ችሎቱ ጋር ከመከረ በኋላ የግልግል ችሎት ከ15 ቀናት ባላነሰ ጊዜ ውስጥ ሥራውን ለቂ□□ እንዲያቋርጥ ሊይዝ ይችላል:: ይህ ጊዜ ሲያልቅ አግባብ ያላቸው ይገባኛል ጥያቄዎች ወይም የመልስ ሰጭ ይገባኛል ጥያቄዎች እንደተነሱ ይቆጠራል:: አንድ ጉዳይ የሚመለከተው ተዋዋይ ይህን ርምጃ ለመቃወም የፈለገ እንደሆነ ከላይ በተቷቀሰ□ ቂ□ □ስዓ ቶ□□ በተቋሙ እንዲወሰን ጥያቄ ማቅረብ አለበት:: ይህ በመነሳቱ ብቻ ተዋዋዩ እነዚህኑ ያሉትን የይገባኛል □□ም □መልስ ሰ□ □ቱገኛል ጥያቄውን በሌላ ጊዜ በሌላ ስርዓት እንደገና ለማንሳት አይከለከልም::

32.5 ከተዋዋዮች አንዱ የይገባኛል □□ም □መልስ ሰ□ □ቱገኛል ጥያቄን የማቻቻል መብቱን ከጠየቀ ይህ ማቻቻል እንደ አንድ ራሱን የቻለ የይገባኛል ዓ□ቄ □ዕልፅል ሥራውን ማስኬጃ ቅድሚያ ክፍያ በሚሰላበት ጊዜ □ሳቢ □□ረ□ል:: □ህም የግልግል ችሎቱ ተጨማሪ ጉዳዮችን ታሳቢ ማድረግ የሚችል ከሆነ ነው::

አንቀጽ 33. <u>የግልግል ወጪውን ስለመወሰን፤</u>

33.1 የግልግል ወጪው የዳኞች ክፍያና ወጪን፣ የግልግል ስርዓቱ በተጀመረ ጊዜ በሚሰራበት ስኬል መሠረት በተቋሙ የተወሰነውን የተቋሙን የአስተዳዳር ወጪ፣ በፅልፅል ተቋሙ ለተመረጠው ኤክስፐርት ክፍያና ወጪ እንዲሁም ለግልግሉ በተዋዋዮች የተገባውን አግባብ ያለው የህግ ወይም ሌላ ወጪዎችን ይጨምራል::

33.2 በጉዳዩ ልዩ ባህሪይ ምክንያት የግልግል ዳኞቹ ክፍያ ተግባራዊ ከሚደረገው ስኬል ከፍ ወይም ዝቅ እንዲል አስፈላጊ የሆነ እንደሆነ ይህንኑ ክፍያ ተቋሙ ይወስናል:: በተቋሙ ከተወሰኑት የወጪ መጠን ሌላ የግልግል ችሎቱ በስነ-ስርዓቱ በየትኛ□ም ጊዜ ተጨማሪ ወጪ ሊወስን ይችላል::

33.3 የግልግል ችሎቱ በመጨረሻው ውሳኔ የግልግል ወጪውን ይወስናል:: እንዲሁም የትኛው ተዋዋይ/ተዋዋዮች ምን ያህሉን እንደሚሸፍን/ኑ ይወሰናል::

አንቀጽ 34. <u>የግልግል ዳኞች ክፍያ፤</u>

ተቋሙ በአባሪ I በተቀመጠው ስኬል መሠረት ለግልግል ዳኞች የሚከፈለውን ይወስናል:: ይህ በስኬል ያልተቀመጠ እንደሆነ የጉዳዩን ውስብስብነት፣ የዳኞችን

ትጋት፣ የውዝግቡን ጠባይ፣ ለመስሚያ የወሰደውን ጊዜ እና የዳኞችን ዕውቀትና ደረጃ ከግምት በማስገባት የሚወሰን ይሆናል::

አንቀጽ 35. <u>የግልግሉን ወጪ በቅድሚያ ስለመክፈል፤</u>

35.1 ተቋሙ የግልግሎን ወጪ ግምት ያዘጋጃል ይህንንም ተዋዋዮች እኩል በእኩል በቅትሚ□ እንዲያስቀምጡ ሊጠይቅ ይችላል::

35.2 በግልግል ስርዓቱ ወቅት ተጨማሪ ብር ማስቀመጥ አስፈላጊና ተገቢ መሆኑን ሲያውቅ ተቋሙ ተዋዋዮቹ ይህንኑ እንዲያደርጉ ሊጠይቅ ይችላል::

35.3 ጥያቄው በቀረበ በ30 ቀናት ውስጥ የተጠየቀው ብር በሙሉ ያልተከፈለ እንደሆነ ተቋሙ ከተዋዋዮች አንዱ የተፈለገውን ክፍያ እንዲፈፀም ለማስቻል ይህንን ለተዋዋዮቹ ያስታወቃል:: ይህ ክፍያ ካልተፈፀመ የግልግል ችሎቱ ከተቋሙ ጋር

35.4 ም□□ር ካ□ረቶ በኋላ □ፅልፅል ስርፐቱ ለቷ□□ □□ም በሙሉ እንዲቋረጥ ሊያዝ ይችላል::

35.5 ተቋሙ ተቀማጭ የተደረገውን ለግልግሉ ወጪ ክፍያ ሊጠቀመው ይችላል::

35.6 ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ ተቋሙ በተቀማጭ የተያዘውን የሂሳብ ስሌት ለተዋዋዮች የሚሰጥ ሲሆን ለወጪ ያልተከፈለ ማንኛውንም ቀሪ ሂሳብ ለተዋዋዮች ተመላሽ □□ር□ል::

<u>አንቀጽ 36 የመሸጋገሪያ ድንጋጌ</u>

ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር በግልግል ተቋሙ በቀጠሮ ላይ በሚገኙ በሁሉም የግልግል ጉዳዮች ላይ ይህ የግልግል ደንብ ተፈፃሚ ይሆናል::

<u>አንቀጽ 37 የማጠቃለያ ድንጋጌ</u>

ተቋሙ የግልግል ዳኞችን የሥነ ምግባር እና የሙያ ጉዳዮችን የሚመለከቱ የግልግል ዳኞች በተቋሙ የሮስተር መዝገብ ላይ በተመዘገቡ የግልግል ዳኞች በተከራካሪ ወገኖች ወይም በተቋሙ እና/ወይም የግልግል ጉዳዮችን ለመዳኘት በተሾሙ የግልግል ዳኞች ላይ ገዢነትና ተፈፃሚነት ያለው የሥነ ምግባር ደንብ ይኖረዋል::

<u>አንቀጽ 38 ደንቡ በሥራ ላይ የሚውልበት ቀን</u>

ይህ ደንብ ከዛሬ ህዳር 16 ቀን 2001 ፐ.ም □ምሮ ተ□ነሚ ይሆናል::